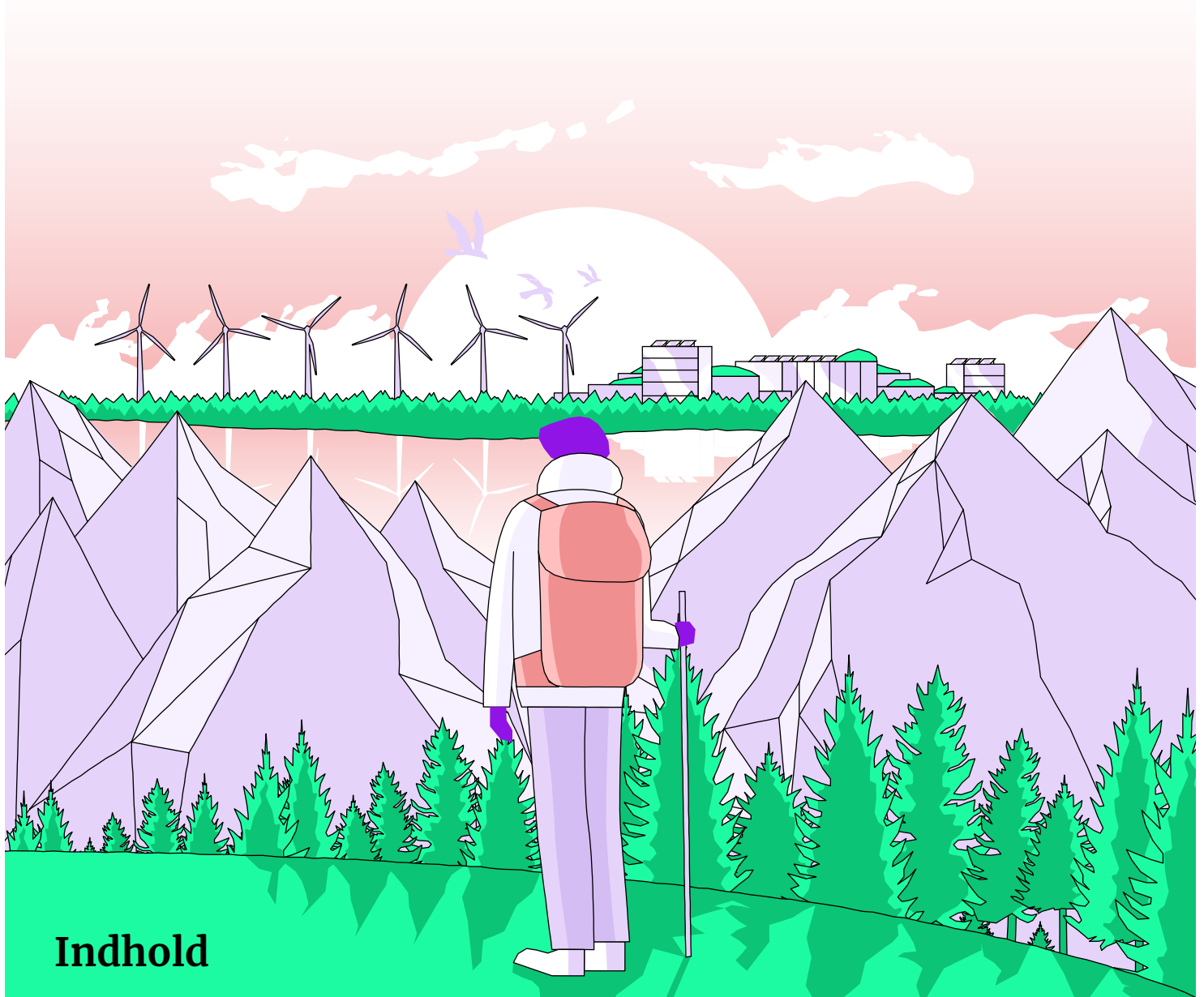

Bæredygtig investering

Denne guide hjælper dig med at komme i gang med bæredygtig investering. Om du skal investere for første gang eller er mere erfaren, så håber vi, at guiden kan gøre dig nysgerrig på bæredygtig investering. Rigtig god læsning.

Indhold

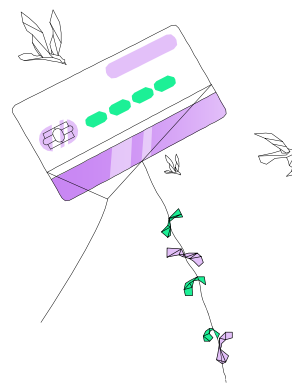
Hvad er bæredygtig investering?.....	02
Hvad betyder de forskellige begreber?.....	02
Bæredygtighed betaler sig.....	03
Hvad kan man investere i?.....	04
Hvad sker der, når du investerer?.....	05
Din opsparing og bæredygtighed.....	07
Hvad kan jeg gøre?.....	07
Jeg er klar, lad os komme i gang!.....	08
Din ordbog til bæredygtig investering.....	10

Hvad er bæredygtig investering?

Aldrig har debatten om bæredygtig investering fyldt mere, hvilket betyder, at flere og flere investorer, små som store, er begyndt at interessere sig for at kombinere gode investeringer med bæredygtighed.

Bæredygtig investering betyder, at man kombinerer hensyn til både gode afkast og bæredygtighed. Dvs. man investerer i veldrevne virksomheder, der med sine produkter, ydelser eller fx tilgang til ligestilling og diversitet, gør en positiv forskel. Det kan både være børsnoterede virksomheder, men også investeringer i bæredygtige ejendomme, vindmøller,

skov eller andre projekter, der bidrager til en mere bæredygtig økonomi. At bidrage til en mere bæredygtig økonomi kan altså dække over mange forskellige områder. Det kan fx være virksomheder og projekter, der arbejder med grøn energi, udvikling af ny medicin, grøn transport, bæredygtige byer, ligestilling, bæredygtige fødevarer og meget mere. Det er

dog vigtigt at holde sig for øje, at der ikke findes én universel definition på, hvad bæredygtig investering er, da bæredygtighed er et bredt koncept, som kan betyde forskellige ting, afhængigt af, hvem man er og spørger.

Hvad betyder de forskellige begreber?

Finansbranchen bruger en række forskellige begreber i relation til bæredygtige investeringer. Men hvad betyder de enkelte begreber og hvor meget overlapper de?

Negativ screening

Negativ screening er typisk værdidrevne eksklusioner af virksomheder involveret i fx atomvåben, tobak, gambling mm. Negativ screening er altså fokuseret på, hvad man ikke investerer i.

Impact investering

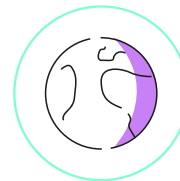
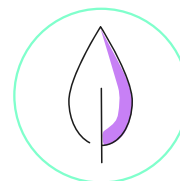
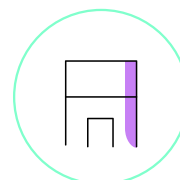
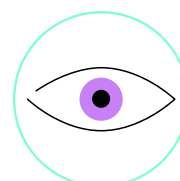
Impact investering betyder, at man investerer i virksomheder, der adresserer nogle af verdens største udfordringer. En impact investering vil typisk være kombineret med negativ screening og ESG.

E-S-G

Environment (miljø), Social (sociale forhold) og Governance (god selskabsledelse) betyder, at man investerer i virksomheder, der får en god ESG-karakter. En ESG strategi vil typisk også være kombineret med negativ screening.

Bæredygtig investering

Bæredygtig investering er i DoLands optik en paraply for både negativ screening, ESG og impact investering, da bæredygtig investering kombinerer alle tre elementer i én samlet pakke.

Bæredygtighed betaler sig

Tallene taler sit tydelige sprog. Sammenligner man et globalt aktieindeks med fokus på bæredygtighed med et tilsvarende traditionelt globalt aktieindeks, ses det tydeligt at bæredygtighed betaler sig.

Bæredygtig investering er en sund økonomisk beslutning, da virksomheders evne til at give gode afkast til sine investorer i høj grad påvirkes af samfundets stigende fokus på bæredygtighed. Kravene kommer fra alle fronter, men drives særligt af politikere og os borgere, og pilen peger kun i én retning. Flere krav og forventninger.

Kravene betyder både udfordringer og muligheder for nutidens virksomheder. Hensyn til bæredygtighed vil ofte betyde sparede ressourcer og dermed lavere omkostninger, øget salg, mere tilfredse medarbejdere, styrket brand mm. Positionerer en virksomhed sig ikke til en mere bæredygtig økonomi, vil bundlinjen blive ramt af ny lovgivning eller værre endnu, forbrugerne vil søge et andet sted hen. At indtænke bæredygtighed, når man investerer, bør derfor altid være et naturligt hensyn.

MSCI WORLD SRI
SELECT REDUCED
FOSSIL FUELS

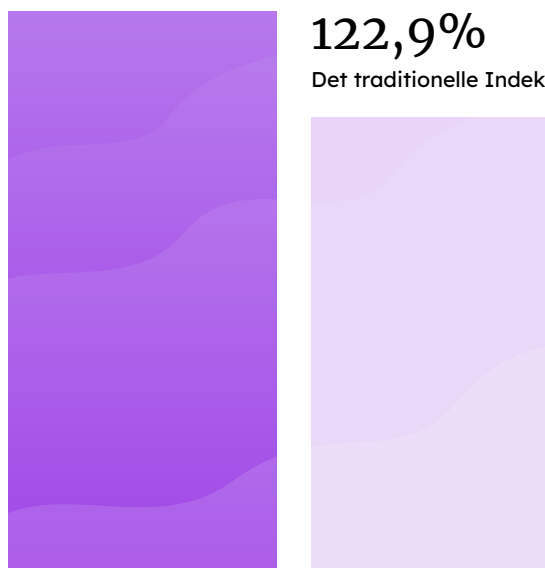
151,6%

Det bæredygtige Indeks

MSCI WORLD

122,9%

Det traditionelle Indeks

Afkast i % fra 2012 til juli 2020

Hvordan har bæredygtig investering udviklet sig?

Tidligere var den dominerende tilgang til bæredygtig investering, negativ screening. I dag er den dominerende tilgang i højere grad ESG, som betyder, at man fx screener en virksomhed for udledning af drivhusgasser, ligestilling

og arbejdsforhold og i hvilket omfang ledelse og bestyrelse lever op til sit ansvar. Impact investering får også stigende opmærksomhed, da flere investorer i højere grad ønsker at investere

direkte i virksomheder, der løser nogle af verdens største udfordringer. Der er derfor mange forskellige måder at investere på, afhængigt af, hvordan man kombinerer de forskellige tilgange.

Hvad kan man investere i?

En bæredygtig investering indeholder typisk virksomheder, der fx arbejder med grøn strøm, bedre behandling af sygdomme, mere sundhed og velvære, adgang til medicin, bæredygtig transport, ligestilling og diversitet, forbedret luftkvalitet, sociale indsatser og reduceret ressourceforbrug mm.

VEDVARENDE ENERGI

RENT VAND

SYGDOMSBEKÆMPELSE

LIGESTILLING & DIVERSITET

GRØN OMSTILLING

SUNDHED & VELVÆRE

ELBILER

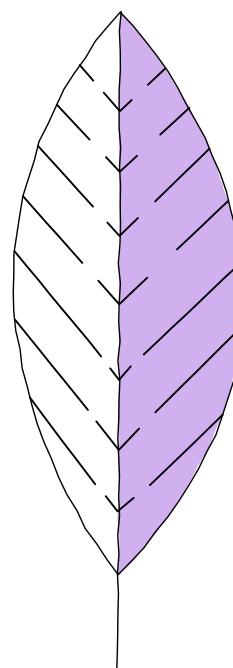

BÆREDYGTIGE BYER

Bæredygtighed er fyldt med nuancer

Alle virksomheder påvirker samfundet på den ene eller den anden måde, og heri ligger mange nuancer, som er vigtige at huske på, når vi taler om bæredygtige investeringer. Tag fx et selskab inden for kulindustrien, som er en stor klimasynder. Men et sådant selskab sikrer stadig arbejdspladser. Alene i Kina er 5,8 millioner mennesker beskæftiget i kulindustrien, og selvom mange af os ville ønske at kulindustrien lukkede og slukkede, og de mange medarbejdere kunne få arbejde i grønne sektorer, så er det en nuance man skal tage med.¹

Også i industrier, som vi typisk ikke forbinder med fx et stort ressourceforbrug eller energiforbrug kan der være udfordringer. I Danmark har vi en stor medicinalindustri, der hver dag hjælper millioner af mennesker. Samme virksomheder har dog også et enormt forbrug af bl.a. plastik, vand og energi og udleder derfor store mængder CO2. Med disse nuancer, er det derfor vigtigt, at vi ikke konsekvent opdeler virksomheder i gode og dårlige, når vi analyserer en virksomheds tilgang til bæredygtighed.

1. University of Oxford, Managing the political economy frictions of closing coal in China 2017.

Hvad sker der, når du investerer?

Når du køber aktier i en virksomhed, køber du en lille del af virksomheden.

Her kan du se, hvad der sker, når du investerer og hvordan investeringer kan være med til at gøre en forskel og samtidig sikre et godt afkast.

1. Når du investerer i en virksomhed

Når du vælger at investere dine penge i en virksomhed, så bruger virksomheden de penge til at vækste og investere i nye projekter. Tag fx vindmølleproducenten Vestas. Vestas bruger din investering til at lave nye og bedre vindmøller, der kan producere mere grøn strøm.

2. Du investerer i innovation

Med pengene, som Vestas har modtaget fra sine investorer, har de bl.a. udviklet en 10 MW vindmølle, der kan forsyne ca. 6.000 husstande med grøn strøm, og Vestas introducerer snart en 11 MW vindmølle, der i øjeblikket testes.²

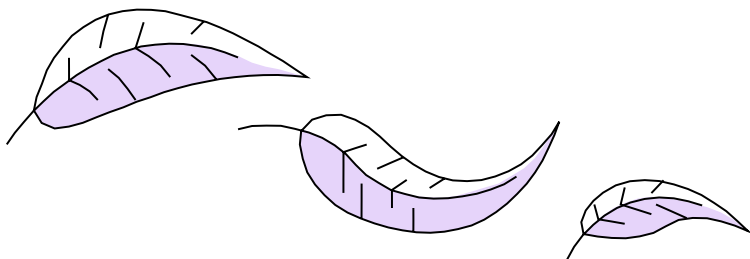
3. Grøn strøm i hele verden

Efterspørgslen på Vestas' vindmøller er høj, fordi lande og virksomheder foretager store investeringer i grøn energi for at sænke udledningen af drivhusgasser og samtidig reducere afhængigheden af fossile brændstoffer.

4. Overskud og afkast går hånd i hånd

Når det går godt for Vestas, vil værdien af virksomhedens aktiekurs også stige. Fordi du, som investor, ejer en del af Vestas, vil værdien af din investering også stige. Vestas' aktiekurs er de seneste 5 år steget med ca. 200%.³

². <http://www.mhivestasoffshore.com> ³. Kursudvikling fra d. 25. august 2015 - 25. august 2020.

Måling af impact

Hvilken forskel gør virksomheder?

Som nævnt, er intet sort og hvidt, når snakken falder på bæredygtighed. Nogle virksomheder vil på ét område gøre en positiv forskel og på andre det modsatte. Lad os kigge på nogle eksempler.

VEDVARENDE ENERGI

Vestas

- Vedvarende energi
Forbedret luftkvalitet
- Højt ressourceforbrug
Svært at genbruge vindmøller

ELBILER

Tesla

- Mindre olieforbrug
forbedret luftkvalitet
- Højt ressourceforbrug
Produktion af batterier skader miljøet

TRANSPORT

Mærsk

- Ambition om at være CO2-neutral i 2050
Mindre udledning af CO2 sammenlignet med fly
- Udleder lige så meget CO2 som Danmark
Forurening af luften

BRYGGERI

Carlsberg

- Vil bruge 100% vedvarende energi i 2022
Bæredygtighedsleder i bryggeribranchen
- Højt forbrug af vand og energi
Bruger fødevarer til at lave alkoholiske drikke

SPORTSTØJ

Adidas

- I 2024 bruges kun genbrugte materialer
Arbejde til tusinder i udviklingslande
- Enormt forbrug af ressourcer
Udfordringer med arbejdstagerrettigheder

TEKNOLOGI

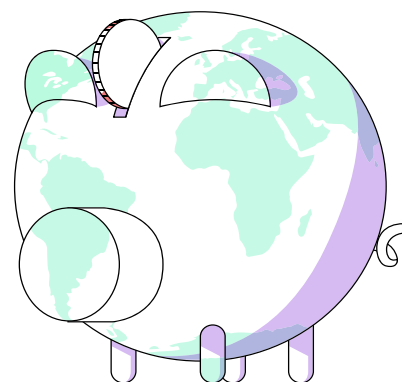
Google / Alphabet

- Gratis adgang til information
Bidrager betydeligt til økonomien
- Har stort set monopol på søgninger
Aggressiv skatteplanlægning

Din opsparing og bæredygtighed

Hvad kan jeg gøre?

Selv hvis du ikke har investeret før, så vil du i mange tilfælde allerede være en investor. Har du en pension eller har du indbetalt til ATP, så bliver din opsparing investeret i både aktier, obligationer, ejendomme og meget andet. Du er derfor allerede en investor. *Men hvad kan du gøre, hvis du vil sikre en mere bæredygtig opsparing? Spørgsmål er dit vigtigste redskab.*

Private midler

Med dine egne penge bestemmer du selv, hvad du ønsker at investere i. Du investerer måske selv, gør brug af rådgivning fra banken eller bruger en uafhængig rådgiver. Uanset hvordan du investerer, kan det betale sig at undersøge markedet.

Investerer du på egen hånd, bør du overveje, hvad det er for et kerneprodukt, som den virksomhed du investerer i leverer, og i hvilken grad virksomheden er forenelig med en mere bæredygtig økonomi.

Investerer du via din bank eller en uafhængig rådgiver, spørg da, i hvilken grad de investeringsprodukter du bliver tilbudt, er bæredygtige, og om rådgiveren kan fortælle om konkurrenternes produkter og hvad forskellen på produkterne er.

Pension

Selvom man typisk kun vil være ét ud af tusinde medlemmer, så tæller din stemme, hvis du ønsker at påvirke din pension i en mere bæredygtig retning.

Du kan typisk stille op som delegeret og dermed komme endnu tættere på, hvordan din pensionskasse investerer.

Du kan stille forslag til generalforsamlingen, som bestyrelsen skal tage stilling til.

Du kan skrive direkte til bestyrelsesmedlemmerne og til ledelsen og udtrykke, at bæredygtig investering er vigtig for dig.

Er du nysgerrig på, hvilke spørgsmål du skal stille?
så skriv til os på hello@thisisdoland.com.
Så skal vi nok hjælpe dig videre.

3 facts om bæredygtig investering

Du kan både tjene penge og gøre en forskel

I gennemsnit har bæredygtige investeringer klaret sig på niveau eller endnu bedre end traditionelle investeringer.⁴

70% ønsker at leve mere bæredygtigt

De fleste danskere har et stigende fokus på bæredygtighed, men kun 13% af danskerne har bæredygtig investering som en toprioritet.⁵

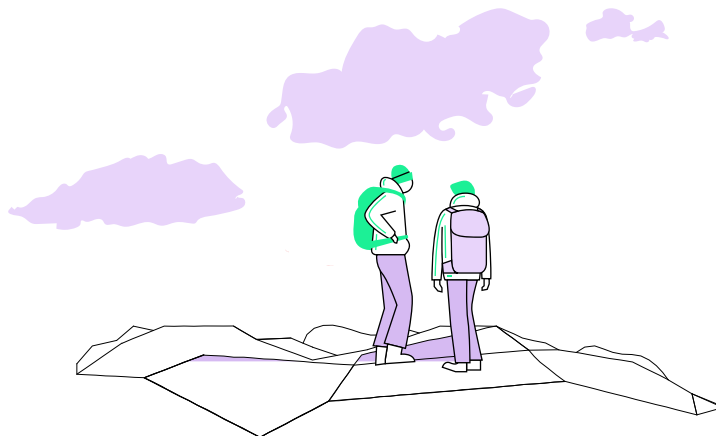
Vores investeringer definerer fremtiden

Det er nu, vi skal tage stilling til, hvordan vi investerer, hvis vi vil sikre et mere bæredygtigt samfund, der kombinerer både hensyn til mennesker og planeten.

HVAD SÅ NU?

Jeg er klar, lad os komme i gang!

Uanset om du skal til at starte din første investering, har investeret længe, eller om du for første gang ønsker at kontakte din pensionskasse, så er det første skridt at beslutte, at det er nu, der skal ske en forandring. Investering er ikke så kompliceret, som mange af os går og tror, og hvis du er i tvivl om noget, er du altid velkommen til at kontakte os på hello@thisisdoland.com. I DoLand kommer vi også løbende til at afholde gratis investeringskurser, som kan hjælpe dig i gang med bæredygtig investering.

4. Gunnar Friede, Timo Busch & Alexander Bassen. ESG and financial performance: aggregated evidence from more than 2000 empirical studies, Journal of Sustainable Finance 5. Epinion og Hansen & Ersbøll Agenda 2019.

De 7 hurtige om investering

1 Hvad er investering?

Investering handler om at placere penge i aktiver, som giver et finansielt afkast. Man kan investere i finansielle aktiver som fx aktier og obligationer, der er det mest normale. Men det kan også være fysiske aktiver som ejendomme eller mere eksotiske investeringer som vin eller biler.

2 Hvad er en aktie?

En aktie gør dig til medejer af en virksomhed. Du køber så at sige en lille andel af en virksomhed. Det betyder, at du får del i virksomhedens overskud og kan stemme på virksomhedens generalforsamling. En akties værdi fastsættes dagligt på en børs og afspejler, om virksomheden klarer sig godt eller dårligt. Derudover kan man også få et afkast, når selskaber deler ud af sit overskud til sine investorer. Det kalder man udbytte.

3 Hvad er en obligation?

En obligation er et lån, typisk til en virksomhed, en stat eller til boligejere. Obligationer er som udgangspunkt mindre risikable end aktier, da man har aftalt præcis, hvordan det løbende afkast ser ud og hvornår man får sin investering igen. Risikoen ligger i, om dem man har lånt pengene til, er i stand til at betale pengene tilbage. Man får som udgangspunkt en højere rente, jo højere risikoen er.

4 Hvad er en kapitalforvalter?

En kapitalforvalter investerer på vegne af sine investorer i aktier, obligationer, råvarer, ejendomme eller lignende. En kapitalforvalter vil typisk bestå af specialiserede investerings eksperter, der løbende forsøger at sikre det højeste afkast.

5 Hvad er en investeringsfond?

En investeringsfond administreres af en kapitalforvalter, der investerer i aktier, obligationer eller en kombination. Det kan typisk være defineret ud fra geografi, fx Europa, eller en industri, fx grøn energi.

6 Hvad er en ETF?

En ETF er en investeringsfond, der typisk investerer i enten aktier eller obligationer, men også i fx ejendomme eller råvarer. ETF'ere kan fx også investere i virksomheder inden for forskellige bæredygtighedstemaer. En ETF vil typisk have en passiv investeringsstrategi og følge et indeks, som fx OMXC25, der er sammensat af Danmarks 25 største virksomheder. Stiger eller falder OMXC25, vil værdien af ETF'en stige eller falde tilsvarende. Fordelen ved ETF'ere er, at de typisk er en billig måde at investere på.

7 Aktiv & passiv investering

Aktiv investering betyder, at man bestemmer, hvilke virksomheder man vil investere i. Vælger man at investere i Vestas frem for Ørsted, har man dermed taget en aktiv beslutning. Det modsatte kaldes passiv investering og betyder, at man ikke selv beslutter, hvilke virksomheder man investerer i, men i stedet fx investerer i en ETF. ETF'ere kan dog også have aktive elementer ved at ekskludere visse sektorer og målrettet gå efter bæredygtige selskaber.

Din ordbog til bæredygtig investering

Finansbranchen kaster mange begreber rundt, når der bliver snakket om bæredygtige investeringer. ESG, SDG, SRI og impact er bare nogle dem. Nedenfor har vi har samlet en beskrivelse af de vigtigste, som du altid kan bruge, hvis du bliver i tvivl.

Aktivt ejerskab

Aktivt ejerskab er også et begreb som er blevet populært de seneste år, hvor særligt mange pensionskasser har taget tilgangen til sig. Aktivt ejerskab betyder, at man indgår i en løbende dialog med de virksomheder, som man investerer i for at forbedre deres tilgang bæredygtighed.

CSR: Corporate Social Responsibility

CSR er betegnelsen for virksomheders arbejde med at integrere sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsaktiviteter og i deres interaktion med bl.a. medarbejdere, leverandører, kunder og samfundet generelt. Det kan fx være, at en virksomhed stiller krav til, at leverandører skal overholde menneskerettigheder eller arbejde systematisk med miljø og klimadagsordenen.

ESG: Environmental, Social, and Governance

På dansk betyder ESG, miljø, sociale forhold og god selskabsledelse. ESG er en metode til at analysere, hvordan en virksomhed arbejder med de tre områder. ESG kan bl.a. gøre investorer klogere på, hvordan virksomheden arbejder på at reducere udledningen af CO2, hvilke vilkår medarbejderne har og om ledelsen og bestyrelsen arbejder i investorenes interesser.

FN Global Compact

FN Global Compacts mission er at skabe en bevægelse af ansvarlige virksomheder, der bidrager til at skabe en bedre verden. Det gøres med udgangspunkt i 10 grundlæggende principper omkring arbejdsretigheder, menneskerettigheder, miljø og korrupsion, som alle virksomheder tilsluttet FN Global Compact forpligter sig til at efterleve.

GIIN – Global Impact Investing Network

GIIN er et globalt netværk af investorer engageret i impact investing. Formålet med GIIN er at facilitere vidensudveksling, fremhæve innovative tilgange til investering og producere værktøjer, der kan hjælpe investorer med at komme i gang med impact investering.

Impact investing

Begrebet impact bruges i mange sammenhænge i vores samfund. I relation til investeringer er impact investeringer også blevet sit eget begreb. Grundlæggende er formålet med impact investering at påvirke samfundet positivt ved at side stille hensyn til bæredygtighed og bæredygtighed, når man foretager investeringer.

Negativ screening & etiske investeringer

Negativ screening, nogle gange også kaldet etiske investeringer bruges, når man aktivt ønsker at udelukke virksomheder eller sektorer fra sin investering. Metoden bruges meget forskelligt og kan dække alt fra tobak, alkohol, våben, spilindustrien, religiøse overbevisninger og meget mere.

Positiv screening

Positiv screening handler modsat negativ screening om at tilvælge virksomheder eller sektorer, man aktivt ønsker, skal indgå i sin investering. Hvad man ønsker at inkludere i sin investering kan spænde fra klima og miljø, til ligestilling og sygdomsbekæmpelse eller noget helt fjerde.

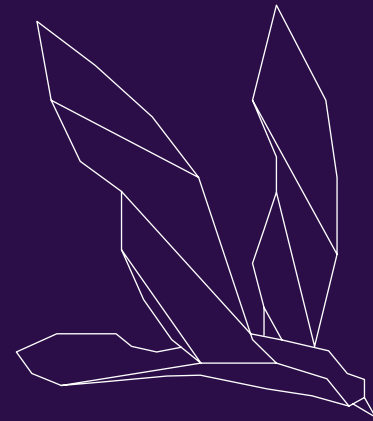

PRI – Principles for Responsible Investment

Principles for Responsible Investment er et FN-støttet internationalt netværk bestående af mere end 3000 investorer, der arbejder sammen om at implementere organisationens seks principper for bæredygtig investering, herunder integrering af ESG, aktivt ejerskab og gennemsigtighed.

SDG: Sustainable Development Goals

The Sustainable Development Goals, er FN's 17 verdensmål. Verdensmålene sætter retningen for FN-landenes arbejde med bl.a. at sikre grøn strøm, afskaffe fattigdom, beskytte havmiljøet og sikre ligestilling i 2030. Mange virksomheder og investorer bruger i stigende grad verdensmålene til at kommunikere deres arbejde med bæredygtighed.

SRI: Socially Responsible Investing

Socially Responsible Investing – eller på dansk; socialt ansvarlige investeringer kan betyde flere ting. I DoLand ser vi begrebet være et udtryk for en investeringsstrategi, der integrerer finansielle og bæredygtige hensyn. Begrebet blandes ofte sammen med ESG, men hvor SRI er paraplyen for ens investeringsstrategi, er ESG et af værktøjerne, der bruges til at analysere et selskab.

DoLand.

Denne guide er produceret af DoLand ApS, en registreret investeringsrådgiver med tilladelse fra Finanstilsynet. Indholdet af denne guide konstituerer ikke investeringsrådgivning af nogen art og er ej eller en opfordring til at købe eller sælge enkelte finansielle aktiver. DoLand er uden ansvar for direkte og indirekte tab i forbindelse med investeringer du foretager på baggrund af guiden, samt enhver anden anvendelse af indeholdte informationer. Historiske afkast præsenteret i guiden er brugt for illustrative formål og er ikke en garanti for fremtidige afkast. DoLand bestræber sig efter bedste evne på at holde dokumentet opdateret, korrekt og fejlfri, men påtager sig ingen garantier for, at informationerne er korrekte og fejlfri. Investeringsrådgivning gives kun til investorer, som har investeret igennem DoLands platform.